

# NARRATÍVÁK TALÁLKOZÁSA

## A digitális történetmesélés módszerének lehetőségei a társadalmi kohézió elősegítésében

A Fotomemoria Alapítvány és az Anthropolis Egyesület koordinálásával 2012 és 2014 között megvalósított *IntegrArt* című Grundtvig partnerségi projekt a digitális történetmesélés módszerét felhasználva igyekezett közelebb hozni az országba érkező menekültek és a többségi társadalom tapasztalatait. Az angol, német, török és olasz partnerek közreműködésével megvalósított projekt olyan módszereket keresett, melyek megkönnyítik a marginalizálódást, kirekesztést és bizonytalanságot megélt emberek számára, hogy megoszthassák érzéseiket, történeteiket, és meghallgathassák mások élményeit. A digitális történetmesélés módszere lehetőséget teremt arra, hogy a menekültek és menedékkérők új környezetükben is a közösség aktív résztvevőivé váljanak, és alakítsák a róluk szóló diskurzusokat. Mihalkó Viktóriát, az Anthropolis Egyesület projektvezetőjét kérdeztük a projekt tapasztalatairól és a módszer lehetőségeiről.

### *Milyen célokot szolgál a digitális történetmesélés módszere menekültek, menedékkérők esetében?*

Az IntegrArt projekt keretében azért alkalmaztuk a módszert, mert meglátásunk szerint segít önmagunkra és saját történetünkre koncentrálni, azt szavakba önteni, dramatizálni és fényképek – vagy egyéb vizuális eszközök – segítségével mások számára is elmesélni. A folyamat során a mesélő a saját maga által megélt élményeket dolgozza fel és beszél el fényképei, tárgyai, rajzai segítségével. A folyamat végeredménye optimális esetben egy saját hanggal kísért, személyes képekre épülő, körülbelül 2 perc hosszúságú kisfilm.

A digitális történetmesélés ereje a személyességben és az őszinteségben rejlik, magában a folyamatban, mely során megtaláljuk és elmeséljük saját történetünket, illetve meghallgatjuk, megnézzük másokét. A módszer alapvetően arról a folyamatról szól, melyet a film készítése közben átélünk, mely a küzdelemtől, a saját történetünkre való rávaláláson át a formába öntésig tart. Az eredmény pedig nemcsak számunkra fontos, hanem akár mások életére is hatással lehet. Naponta tömegével osztunk meg

személyes képeket, történeteket a közösségi médián keresztül, a digitális történetmeséléssel azonban számos kompetenciát fejlesztve mély, őszinte értelmet is adhatunk mondandónknak.

A módszer használatával a projekt célja az volt, hogy a személyes történeteken keresztül a közönség betekinthesse a projektben részt vevő menekültek múltbéli viszonyait, jelenlegi életkörülményeibe, jövőről alkotott elképzeléseibe, az egyén és a fogadó ország viszonyába, és ezzel összefüggésben árnyalja azt az előítéletekkel teli képet, amely jelen van az egyes országok közgondolkodásában a menekültekről, menedékkérőkről és általában a bevándorlókról.

### *Milyen célcsoportot ért el a projekt?*

Magyarországon a projektben összesen tíz bevándorlóval dolgoztunk együtt, ebből négy menedékkérővel, akik a projekt idején menekülttáborban éltek. A résztvevők bevonásában a Menedék Egyesület és a Szubjektív Értékek Alapítványa is közreműködött. Partnereink a további négy országban szintén országoként 10-15 menekülttel és menedékkérővel működtek együtt, akik

a digitális történetmesélés módszerének segítségével osztották meg gondolataikat, érzéseiket, miközben élettörténeteiket végiggondolva önismeretüket is erősítették.

A projektben megfogalmazott cél volt az is, hogy a menekültekkel és menedékkérőkkel foglalkozó segítők, szakértők tapasztalatot és véleményt cseréljenek az aktuális nemzeti menekültügyi rendszerekről, törvényekről. Az öt partnerországban körülbelül 50 szakértő vett részt nemzetközi partnertalálkozók alkalmával megvalósult vagy helyi szakmai beszélgetéseken.

A közvetlenül bevont résztvevőkön kívül a kiállítások megtekintése során és a honlapon keresztül körülbelül 25 000 ember ismert meg a történeteket.

### *Terveznek-e a jövőben hasonló projektet?*

A digitális történetmesélés alkalmazását további projektekben is tervezzük az Erasmus+ programon belül. Terveink szerint az egyikben a menekültekkel foglalkozó civil segítők önkéntes történeteiket dolgoznánk fel. •

Az interjút készítette: VERCSEG ZSUZSANNA  
*Tempus Közalapítvány, Erasmus+ egység*



... but when I meet nice people  
my trouble with public authorities

de amikor kedves emberekkel találkoztam  
társaságokkal vívott k

#### A PROJEKT EREDMÉNYEI:

Az IntegrArt projekt eredményei elérhetőek a projekt honlapjáról:

- Öt országban menekültekkel, menedékkérőkkel készült filmek, amelyek a YouTube segítségével széles körben elérhetővé váltak.
- A digitális történetmesélés workshopok alkalmával szerzett tapasztalatok írásos összefoglalója, amelyek a honlapon keresztül főként a hasonló tevékenységgel foglalkozó civil szervezetekhez jutottak el.
- Egy állásfoglalás, amely a Nemzetközi Rasszizmus Elleni Világnap alkalmából született (2014. március 21.), és a partnerszervezetek az ehhez kapcsolódó helyi tevékenységeik során népszerűsítették (pl. szakmai kerekasztalok, filmvetítések stb.).
- A honlapon megjelenő anyagokon kívül öt országban öt utazó kiállítás is készült a kisfilmek anyagainak felhasználásával. A kiállítások iskolákban és önkormányzati, állami intézményekben, illetve fiatalok által látogatott szórakozónegyedekben kaptak helyet.



#### TOVÁBBI PÉLDÁK A DIGITÁLIS TÖRTÉNETMESÉLÉS ALKALMAZÁSÁRA AZ ELMÚLT KÉT ÉVBŐL:

##### Vitrinmesék – A Soá családi narratívái című projekt

Az Anthonopolis Egyesület és a Lindenfeld Partners együttműködésében létrejött **Európa a polgárokért – Európai Emlékezet projektben** középiskolás tanulók a holokauszt tárgyú emlékein keresztül dolgozták fel a témát, és jutottak jóval közelebb egy történelmi esemény megértéséhez, mint amit a hagyományos frontális oktatás lehetővé tesz.

##### Időtlen rabszolgaság? című projekt

A digitális történetmesélés hangsúlyozottan nem terápiás eljárás, de lehet terápiás hatása a résztvevőre nézve. Pszichológussal együttműködve alkalmazható a digitális történetmesélés módszere a traumát átélte személyek rehabilitációját célzó terápiákban. A módszer több területen is segítséget nyújthat a narratívák történeté alakításának és megosztásának folyamatában: az (ön)jegyűttérés növekedése, az önreflexió fejlődése, a megosztáson keresztüli elfogadottság érzésének élménye és a technikai tanulás mint képességtétel (*empowerment*) tapasztalatán keresztül. Az Anthonopolis Egyesület bántalmazást átélte nőkkel készített ilyen célból filmet a Norvég Civil Alap támogatásával.

[fotomemoria.eu/integrart](http://fotomemoria.eu/integrart)